Advies en inhoud IVM-scholing medicatie

Wanneer bevoegd en bekwaam?
Medicatie geven is een risicovolle handeling waarbij een zorgorganisatie verplicht is de medewerkers op een structurele wijze te scholen, ondersteunen en te stimuleren om hun kennis op dit gebied op peil te hebben en houden. Als ZZP'er moet je daar zelf voor zorgen.

Een zorgmedewerker die bekwaam is om medicatie te geven voldoet aan de volgende kenmerken*:
1. Je hebt voldoende kennis over:
    - De werking van medicijnen
    - Het ziektebeeld van je cliënt
    - Het medicatieproces
    - Mogelijke medicatieproblemen zoals bijwerkingen en wisselwerkingen
2. Vaardigheden om medicatie in verschillende toedieningsvormen te geven
3. Problemen met medicijnen te signaleren, op te lossen of over te dragen
4. De juiste professionele houding (oa. Communicatievaardigheden) om medicatie te geven
5. Je kent het verschil tussen voorbehouden en risicovolle handelingen

*Bron Leidraad bekwaamheid

Voorbeeld leerpad
Om theoretisch bekwaam te worden volg je daarom minimaal de basiskenniscursussen.
IVM adviseert bij het samenstellen van een leerpad de volgende stappen achter elkaar te doorlopen en *altijd* een andere titel te volgen.

Fase 1 Basis op orde
Start met de basiskenniscursussen, minimaal de Basis medicatiekennis en Basis medicatieproces en erna de Medicijngroepen en Vaardigheden.

Fase 2 Vrijwillig
Na de basiscursussen volg je verdiepende cursussen om je kennis te verdiepen en passend bij je werkveld.

Fase 3 Opfrissen en herhalen
Na de basiscursussen volg je deze jaarlijks vernieuwde cursus gebaseerd op de Basis medicatiekennis en Basis medicatieproces.

IVM ontwikkelt scholingen vanuit bestaande wet- en regelgeving. Als de omstandigheden daar aanleiding toe geven, kan een instelling ervoor kiezen bewust af te wijken van regelgeving, mits zij vastleggen waarom dit gedaan wordt ('Pas toe of leg uit').

Keuzehulp fase 1: Inhoud basiscursussen e-learning jeugdzorg – augustus 2026

Basis medicatiekennis (2 uur) augustus 2026	Basis medicatieproces (2 uur)	Basis medicijngroepen - Psychisch (2 uur)	Basis medicijngroepen - Lichamelijk (2 uur)
Waarom je kennis van medicijnen moet hebben	Veilig toedienen van medicijnen uit de medicijnrol en losse medicatie	Kennis van medicijnen en medicijngroepen bij psychische aandoeningen	Kennis van medicijnen en medicijngroepen bij lichamelijke ziekten
Wat medicijnen zijn	Controles en dubbele controle		
De rol van een gezonde leefstijl en voeding in de behandeling	Handelen bij zelfzorgmedicijnen	Medicijnen indelen in de juiste medicijngroep	Medicijnen indelen in de juiste medicijngroep
Betrouwbare informatie opzoeken	Signaleren en handelen in bijzondere situaties		
Indicatie van medicijnen	Rapporteren bij medicijngebruik	Signaleren welke klachten die cliënten bij hun medicijnen vertonen extra aandacht nodig hebben en wat te doen	Opzoeken van betrouwbare informatie
Verschillen tussen een stofnaam en een merknaam Werking van een medicijn	Medicijnen op de juiste wijze bestellen en bewaren	Beoordelen of kennis over medicijnen in de praktijk voldoende wordt toegepast	Weten wat te doen bij een cliënt met klachten die te maken kunnen hebben met medicijngebruik
Waar je op let bij het toedienen van medicijnen Op welke bijwerkingen en wisselwerkingen je moet letten	Toedienlijst, aftekenen, 5xjuist, signaleren, rapporteren, taken en verantwoordelijkheden	Per medicijngroepen komen de volgende aspecten aan bod: voorbeelden, indicatie, gebruiksadviezen, bijwerkingen en wisselwerkingen. Dit betreft: • medicijnen bij angst en slaapstoornissen • medicijnen bij depressie • medicijnen bij psychose • medicijnen bij stemmingsstoornissen • medicijnen bij ADHD • medicijnen bij epilepsie	Per medicijngroepen komen de volgende aspecten aan bod: voorbeelden, indicatie, gebruiksadviezen, bijwerkingen en wisselwerkingen. Dit betreft: • medicijnen bij diabetes mellitus • medicijnen bij pijn • medicijnen bij astma • antibiotica • medicijnen bij allergie
Eindtoets	Eindtoets	Eindtoets	Eindtoets

STICHTING INSTITUUT VERANTWOORD MEDICIJNGEBRUIK
info@ivm.nl ● www.ivm.nl ● postbus 3089, 3502 GB Utrecht ● 0888 800 400
Rabobank NL31RABO0174948212 ● KvK Utrecht 41187161 ● BTW nummer NL810723487B01

Keuzehulp fase 2: Sectoroverstijgende cursussen - Verdieping

Bijwerkingen en signaleren (2 uur)	Diabetes (1,5)	Vaardigheden bij medicatie toedienen (3 uur)
Veel voorkomende bijwerkingen signaleren	Wat is diabetes	Toedieningsvormen: • tabletten en capsules • dranken • huidzalven- en crèmes • inhalatoren • zetpillen, rectiolen en klysma's • oog- en oordruppels • neussprays-, druppels- en zalven • transdermale pleisters
Informatie over bijwerkingen opzoeken	Signalen herkennen	
Situatie van de cliënt onderzoeken en inschatten	Verschillen tussen type 1 en 2 benoemen	De verschillende toedieningsvormen en hoe deze toe te dienen en of aan te brengen bij de cliënt
Handelen bij bijwerkingen (arts waarschuwen, adviezen)		
Melden van bijwerkingen	Leefstijladviezen geven	De aandachtspunten per toedieningsvorm
Veelvoorkomende bijwerkingen: droge mond, duizeligheid, obstipatie, maagklachten en gewichtstoename	Veelvoorkomende medicijnen herkennen	Relevante hygiëneregels
Cliënt advies geven bij veelvoorkomende bijwerkingen	Indicaties, bijwerkingen en wisselwerkingen van veelvoorkomende medicijnen benoemen	Controleren van de houdbaarheid
Eindtoets	De belangrijkste gebruiksadviezen van insuline benoemen	
	Eindtoets	Eindtoets

Keuzehulp fase 3: Cursussen Herhalen/opfrissen

Wisselt jaarlijks van inhoud.

Opfriscursus medicijngebruik 2026 **(2 uur)**
Gebruik en toedienen
Indicatie
Over- en onderdosering
Opzoeken
Dubbel controleren
Houdbaarheid
‘Zo nodig’ gebruik
Kauwen en malen
Aftekenen
Opbergen en bewaren
Eindtoets

Fysieke en online scholingen van het IVM (ook in combinatie mogelijk als blended learning)

Hieronder volgt een overzicht van het *fysieke en online* scholingsaanbod, geschikt voor alle begeleiders betrokken bij medicatie, voor aandachtsvelders medicatieveiligheid maar ook mensen met problemen met digitale vaardigheden of dyslexie. Daarnaast bieden wij een specifieke scholing voor anders opgeleiden en verpleegkundig specialisten.

Nascholing	Begeleider	Aandachts-functionaris	Zij-instromer	Teamtraining
Aandachtsvelders en medicatieveiligheid link	x	x	x	x
Medicatieproces, weet HOE je geeft link	x	x	x	x
Medicatiekennis, weet WAT je geeft link	x	x	x	x
Update Medicatiekennis- en proces (ook voor aandachtsvelders) link	x	x	x	x
Praktisch medicatie geven voor anders opgeleiden link			x	
Praktisch medicatie geven voor Helpende plus link	X (helpende plus)			x
Medicatieveiligheid voor kleinschalige zorg link	x	x	x	
Workshops Online Medicatieveiligheid link	x	x	x	x
Online Coachingstraject Medicatieveilgheid link	x	x	x	
Workshop Online Bevoegd en bekwaam link	x	x	x	

Meer weten?

Wil je op de hoogte blijven van de nieuwe e-learningen en nascholingen van het IVM? Abonneer je dan gratis op de IVM-nieuwsbrief.